

Mål T-386/04

Eridania Sadam SpA m.fl. mot Europeiska gemenskapernas kommission

”Gemensamma organisationen av marknaden för socker — Prisreglering — Regionalisering — Underskottsområden — Klassificering av Italien — Regleringsåret 2004/05 — Förordning (EG) nr 1216/2004 — Talan om ogiltigförklaring — Fysiska och juridiska personer — Avvisning”

Förstainstansrättens beslut (femte avdelningen) av den 28 juni 2005 II - 2535

Sammanfattning av beslutet

1. *Talan om ogiltigförklaring — Fysiska eller juridiska personer — Rättsakter som berör dem direkt och personligen — Bestämmelse om fastställande av härledda interventionspriser för vitsocker för samtliga områden i Italien för ett regleringsår — Talan förd av de italienska sockerproducenterna — Avvisning*

(Artikel 230 fjärde stycke EG, kommissionens förordning nr 1216/2004, artikel 1 d)

2. *Europeiska gemenskaperna — Domstolsprövning av lagenligheten i institutionernas rättsakter — Rättsakter med allmän giltighet — Nödvändighet för fysiska och juridiska personer att göra en invändning om rättsstridighet eller begära att målet hänskjuts för förhandsavgörande för att bedöma giltighet — Skyldighet för de nationella domstolarna att tillämpa nationella förfaranderegler på sådant sätt att lagenligheten i gemenskapsrättsakter med allmän giltighet kan bestridas — Väckande av talan om ogiltigförklaring vid gemenskapsdomstol när oöverstigliga hinder uppkommer enligt nationella förfaranderegler — Omfattas inte*
(Artiklarna 10 EG, 230 fjärde stycket EG, 234 EG och 241 EG)
3. *Talan om ogiltigförklaring — Fysiska och juridiska personer — Rättsakter som berör dem direkt och personligen — Tolkning contra legem av villkoret om nödvändigheten att vara personligen berörd — Otillåtet*
(Artikel 230 fjärde stycke EG, artikel 48 EU)
4. *Invändning om rättsstridighet — Accessorisk karaktär — Talan i sak kan inte tas upp till prövning — Avvisning av invändningen*
(Artikel 241 EG)

1. En fysisk eller juridisk person kan göra anspråk på att vara personligen berörd av en rättsakt som inte utgör ett beslut som är riktat till honom endast om rättsakten angår honom på grund av vissa egenskaper som är utmärkande för honom eller på grund av en faktisk situation som särskiljer honom från alla andra personer och därigenom försätter honom i en ställning som motsvarar den som gäller för en person som ett beslut är riktat till.

Aktörerna kan nämligen inte anses vara personligen berörda av en rättsakt enbart av det skälet att de i ekonomiskt hänseende påverkas av den i större omfattning än sina konkurrenter. Härav följer att den skada sökandena påstått sig ha lidit på grund av det höjda priset på sockerbetor i Italien, som berodde på att det härledda interventionspriset tillämpades där, samt det sänkta priset på socker i denna stat, som berodde på ökande import av socker från Balkanländerna, även om det antas styrkt, inte i sig kunde individualisera sökandena i förhållande till andra aktörer inom sektorn.

De italienska sockerproducenterna är i detta hänseende inte personligen berörda av artikel 1 d i kommissionens förordning (EG) nr 1216/2004, enligt vilken härledda interventionspriser för vitsocker fastställs för samtliga områden i Italien för regleringsåret 2004/2005.

(se punkterna 33–36)

2. Genom dels artiklarna 230 EG och 241 EG, dels artikel 234 EG, har det inrättats ett fullständigt system med rättsmedel och förfaranden för kontroll av huruvida de rättsakter som antas av gemenskapsinstitutionerna är lagenliga. Denna kontroll har anförtrotts gemenskapsdomstolarna. I detta system har fysiska eller juridiska personer, som på grund av de begränsningar av deras talerätt som föreskrivs i artikel 230 fjärde stycket EG inte kan föra talan direkt vid domstolen mot gemenskapsrättsakter med allmän giltighet, möjlighet att åberopa att en sådan rättsakt är ogiltig, antingen accessoriskt inför EG-domstolen enligt artikel 241 EG eller inför nationell domstol, och att förmå denna, som själv saknar behörighet att pröva giltigheten av gemenskapens rättsakter, att begära förhandsavgörande från EG-domstolen.

Det ankommer således på medlemsstaterna att inrätta ett system för rättslig prövning som gör det möjligt att säkerställa rätten till ett verksamt domstolskydd.

Det åligger i enlighet med principen om lojalt samarbete i artikel 10 EG därvid de nationella domstolarna att, så långt det är möjligt, tolka och tillämpa nationella bestämmelser om talerätt så, att det är möjligt för fysiska eller juridiska personer att få till stånd en prövning vid

domstol av lagenligheten av varje beslut eller annan åtgärd på nationell nivå som rör tillämpningen, i förhållande till dem, av en allmänt tillämplig rättsakt från gemenskapen, genom att åberopa att denna rättsakt är ogiltig.

Enskilda har emellertid inte rätt att väcka talan vid EG-domstolen om ogiltigförklaring av en rättsakt med allmän giltighet, såsom en förordning, som inte försätter dem i en ställning som motsvarar den som gäller för en person som ett beslut är riktat till, även om det vid en konkret prövning vid domstolen av nationella förfarandebestämmelser framgår att de enskilda saknar möjlighet att genom att föra talan vid nationell domstol få till stånd en prövning av den omtvistade rättsaktens giltighet. En sådan ordning för rättsmedlen skulle nämligen medföra att gemenskapsdomstolarna i varje konkret fall skulle tvingas tolka nationella processrättsliga bestämmelser, vilket de inte är behöriga att göra inom ramen för deras kontroll av lagenligheten av gemenskapens rättsakter.

En talan om ogiltigförklaring kan följaktligen i ett sådant fall inte under några omständigheter väckas vid en gemenskapsdomstol, även om det visar sig att det enligt de nationella förfarandereg-

lerna endast är möjligt för enskilda att bestrida en gemenskapsrättsakts giltighet först sedan de har brutit mot föreskrifterna i denna.

Den omständigheten att en förordning är direkt tillämplig, utan att de nationella myndigheterna behöver vidta åtgärder, innebär inte i sig att en aktör, som är direkt berörd av förordningen, inte kan bestrida förordningens giltighet utan att först bryta mot föreskrifterna i den. Det kan nämligen inte uteslutas att det i ett nationellt rättssystem är möjligt för en enskild som är direkt berörd av en allmän nationell normativ rättsakt, mot vilken talan inte kan väckas direkt vid en nationell domstol, att begära att de nationella myndigheterna skall fatta ett beslut på grundval av denna rättsakt, mot vilket talan kan väckas i nationell domstol. Den enskilde kan därigenom indirekt bestrida giltigheten av den ifrågavarande rättsakten. Det kan inte heller uteslutas att det i ett nationellt rättssystem är möjligt för ett företag som är direkt berört av en förordning att begära att de nationella myndigheterna fattar ett beslut som hänför sig till förordningen och mot vilket talan kan väckas vid en nationell domstol, så att företaget därigenom indirekt kan bestrida den ifrågavarande förordningen.

(se punkterna 39–44)

3. Även om regeln att en fysisk eller juridisk person endast kan väcka talan mot en förordning om förordningen berör denne, inte bara direkt utan också personligen, skall tolkas mot bakgrund av principen om verksamt domstolskydd och med beaktande av olika omständigheter som kan särskilja en sökande, kan en sådan tolkning inte leda till att gemenskapsdomstolarna bortser ifrån det omtvistade villkoret, som uttryckligen föreskrivs i fördraget, utan att överskrida gränserna för sina befogenheter enligt fördraget, eftersom det ankommer på medlemsstaterna att ändra gällande system i enlighet med artikel 48 EU.

(se punkt 47)

4. Möjligheten att med stöd av artikel 241 EG åberopa att en förordning eller en rättsakt med allmän räckvidd, som utgör den rättsliga grunden för ett omtvistat genomförandebeslut, inte skall tillämpas, utgör inte en fristående rätt att väcka talan och kan endast utövas accessoriskt. Artikel 241 EG kan inte åberopas då det inte föreligger en rätt att väcka talan i sak.

(se punkt 51)